

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

25.05.2022

Vår ref:

2022/4026

Deres dato:

Deres ref:

2022/239

Kvæfjord kommune
Bygdeveien 26
9475 BORKENES

Saksbehandler, innvalgstelefon

Lars Smeland, 78950403

Søknad om dispensasjon for flytting av akvakulturanlegg A21 Hilderkleiva til Skallneset - statsforvalteren anbefaler avslag

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til høring av søknad om dispensasjon for flytting av akvakulturlokalitet for oppdrett av laks fra Hilderkleiva til Skallneset i Kvæfjord kommune. Høringsfristen er 01.06.2022. Søker, Gratanglaks AS, har siden 2010 drevet oppdrett av laks på lokaliteten ved Hilderkleiva. Vannutskiftingen på denne lokaliteten er ikke tilstrekkelig til at søker kan drive full produksjon. Firmaet får dermed ikke utnyttet produksjonspotensialet og har behov for en ny lokalitet.

Den omsøkte lokaliteten ved Skallneset ligger om lag 1,5 km fra eksisterende lokalitet, og er i eksisterende kystsoneplan lagt ut til natur-, fiske-, ferdsel- og friluftsmål (NFFF). Søknaden er dermed ikke i tråd med gjeldende plan. For å kunne benytte arealet til oppdrett, kreves det derfor dispensasjon fra formålet i kystsoneplanen, eller revidering av planen.

Saksbehandling og planprosesser

Statsforvalteren mener på prinsipielt grunnlag at oppdrettslokaliteter bør identifiseres og avsettes til akvakultur i åpne planprosesser der alle interesser blir hørt, vurdert og veid mot hverandre. Enkeltvise dispensasjonssøknader er uheldige, fordi de utfordrer de grunnleggende prinsippene om åpenhet, forutsigbarhet og likebehandling. Den store interessen for oppdrett i Kvæfjord tilsier at kommunen bør revidere kystsoneplanen sin, for å avklare bruken av sjøarealene og omfanget av oppdrett i kommunen.

Statsforvalteren mener det vil være utfordrende å innfri lovens forventninger til saksopplysning, prosess og vurdering gjennom en dispensasjonsbehandling for det aktuelle tiltaket. Vi viser til plan- og bygningsloven § 1-1 fjerde ledd som sier følgende:

«Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.»

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf
Org.nr. 967 311 014

Det omsøkte arealet ved Skallneset er avsatt til natur-, fiske-, ferdsel- og friluftsmål (NFFF) gjennom en omfattende prosess med stor medvirkning. Dette formålet ekskluderer fiskeoppdrett. Statsforvalteren mener en dispensasjonsbehandling ikke vil være egnet til å belyse de helhetlige konsekvensene av etableringen av et fiskeoppdrettsanlegg på den omsøkte lokaliteten. Etablering av akvakulturlokaliteter må ses i en større sammenheng, fordi dette er omfattende tiltak som kan føre til store negative ringvirkninger for fisk og annet naturmangfold, forurensning m.m. Dette er forhold som dispensasjonssaker ikke tar tilstrekkelig hensyn til.

Det er utarbeidet en vurdering av behovet for konsekvensutredning (KU) av tiltaket, som fulgte søknaden. Denne vurderingen konkluderer med at tiltaket ikke krever KU. Statsforvalteren er ikke enig i denne vurderingen. Vi mener det i området er naturmangfold av nasjonal eller vesentlig regional interesse, som kan bli forringet eller ødelagt som følge av tiltaket, jf. nedenfor under *Naturmangfold*. Tiltaket i seg selv vil også kunne bli skadet av skred, jf. nedenfor under *Naturfare*. Statsforvalteren mener derfor tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, jf. forskriftens § 10. Det kreves derfor utredning av temaene naturmangfold og naturfare.

Naturmangfold

Vi minner om naturmangfoldlovens krav i § 7 om å synliggjøre vurderingene etter naturmangfoldlovens § 8 til 12 i alle besluttede vedtak av offentlig myndighet. Dette innebærer en noe utvidet begrunnelsesplikt enn det som følger av forvaltningsloven § 24 første ledd. Se mer informasjon i Klima- og miljødepartementets veileder T-1554 B *Naturmangfoldloven kapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk*.

I denne saken innebærer det at konsekvensene for naturmangfoldet i sjøen er kartlagt før det gis tillatelse til tiltaket. Det krever undersøkelser av de marine naturtypene på den foreslåtte lokaliteten og de marine økosystemene som blir berørt ved etablering av anleggene. Det er bl.a. et isranddelta på den omsøkte lokaliteten. Dette deltaet kan ha forekomster av sårbart naturmangfold, som kan bli negativt påvirket av et akvakulturanlegg. I tillegg til naturmangfoldutredninger kreves en overordnet vurdering av kapasiteten fjorden har til å håndtere økte utslipp. Vi anbefaler at disse undersøkelsene og vurderingene gjennomføres i en helhetlig planprosess for sjøarealene i kommunen.

Vannforskriften

Vannforskriften setter rammen for forvaltning av vann i Norge. Arealplanleggingen skal legge til rette for at de vedtatte miljømålene i den regionale vannforvaltningsplanen nås. Miljømålet for vannforekomsten er god økologisk og god kjemisk tilstand. Før det kan tillates akvakultur på den omsøkt lokaliteten, må det vurderes hvordan det planlagte tiltaket vil virke inn på måloppnåelsen i den regionale vannforvaltningsplanen. Om nødvendig, må det gjøres vurderinger etter vannforskriftens § 12, jf. følgende [Veileder](#).

Naturfare

Den foreslåtte lokaliseringen av oppdrettsanlegget er rett utenfor aktsomhetsområder for steinsprang, snøskred og jord- og flomskred. Ev. skred kan gi en flodbølge som kan føre til skader på anlegget og at fisk rømmer fra oppdrettsmerdene. Som ledd i saksbehandlingen må det derfor vurderes om det er tilstrekkelig sikkerhet mot skred iht. TEK 17. Dette er nødvendig for ikke å bygge mer sårbarhet inn i samfunnet. Faren skal vurderes etter NVEs retningslinje 2/2011 *Flaum- og skredfare i arealplanar*, jf. [NVE](#). Det er kommunen, som ansvarlig myndighet, som må påse at de vurderingene som blir gjort i saken, er tilstrekkelige. Ved behov for mer informasjon viser vi til NVE som fagmyndighet på området.

Oppsummering

Statsforvalteren i Troms og Finnmark anbefaler at Kvæfjord kommune avslår søknaden om dispensasjon for flytting av oppdrettsanlegget fra Hilderkleiva til Skallneset. Statsforvalteren mener flyttingen av oppdrettsanlegget til den omsøkte lokaliteten er et så omfattende tiltak at det bør avklares gjennom en planprosess, fortrinnsvis en revisjon av kystsoneplanen.

Vi ber om å få tilsendt kommunens vedtak i saken og er tilgjengelige for spørsmål og drøftinger om kommunen ønsker det.

Med hilsen

Hans Kristian Rønningen
leder for planseksjonen

Oddvar Brenna
fagkoordinator for areal

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fiskeridirektoratet region Nord	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Troms og Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset, Postboks 701	9815	VADSØ
Sametinget - Sámediggi	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK

